

KANNUSKUJA 5
TILASTOVERTAILU SISÄILMAN VVOC- JA VOC-ANALYYSISTÄ

Projekti 1494513

13.2.2013

Ositum Oy
www.ositum.fi

Otakaari 12
02150 Espoo
Puh 010 425 2610

Lempääläntie 21
33820 Tampere
Puh 010 425 2614

Kiilakiventie 1
90250 Oulu
Puh 010 425 2600

1. YHTEYSTIEDOT	3
2. YHTEENVETO	4
3. TILASTOVERTAILU VOC-ANALYYSI	5
3.1 Tilastoaineisto	5
3.2 Käsitteitä	5
3.3 Näytteet, VVOC- ja VOC-yhdisteet, ilma	6
3.4 Tilastoverailu, VVOC- ja VOC-yhdisteet, ilma	7
3.5 Johtopäätös	11
3.6 Kirjallisuus	11
4. TILASTOVERTAILU PYYHINTÄNÄYTTEET	12
4.1 Tilastoaineisto	12
4.2 Käsitteitä	12
4.3 Näytteet Pyyhintänäyte, DNA-analyysi	12
4.3.1 Johtopäätös	13
4.3.2 Viitearvoja	13
4.3.3 Kirjallisuus	13
5. NÄYTTEENOTTOKOHDAT	14
6. ALLEKIRJOITUKSET	15

1. YHTEYSTIEDOT

Tilaaaja	VAV Asunnot Oy Risto Repo Veturikuja 7 01300 Vantaa
Tutkimuskohde	Kannuskujan päiväkot Kannuskuja 5 Vantaa
Projektinnumero	1494513
Perustettu	7.2.2013
Laboratorio	Ositum Oy Kiilakiventie 1 90250 OULU
Analysoija	Laboratorioanalyttikko (AMK) Anssi Riekk Bioanalyttikko (AMK) Mirka Tyni
Raportoiija	Laboratorioanalyttikko (AMK) Anssi Riekk FT, erityisasiantuntija Merja Mikkonen
Yhteyshenkilö	RI, tekninen johtaja Rauno Pakanen Gsm 050 468 0020
Näytteenottaja	Ositum Oy Rauno Pakanen 050 468 0020
Näytteenottopäivä	5.2.2013

2. YHTEENVETO

Sisäilman VVOC- ja VOC-analyysinäytteissä yhdisteiden kokonaismäärät olivat pääsääntöisesti pieniä, joten luotettavaa tulkintaa on vaikea tehdä. Kaikissa näytteissä havaittiin kuitenkin runsaasti yhdisteitä, joten kokonaismäärien pienuus selittyy riittäväällä ilmanvaihdolla. Lisäksi kaikissa näytteissä havaittiin etanolia, mikä on mikrobien aineenvaihduntatuote. Lisäksi se on desinfiointiaine, mutta päiväkodeissa ei enää taideta käyttää etanolipohjaisia käsidesejä yms.

Pyyhintänäytteen ”huone 25” tulos oli normaali. Pyyhintänäytteessä ”huone 37” tulos oli poikkeava homeiden suhteen.

Kaikki tulokset yhdessä viittaisivat siihen, että huonetiloihin pääsee kosteusvaurioituneesta mineraalivillasta sekä yhdisteitä, että osin itiöitä. Toinen mahdollinen oireilun aiheuttaja päiväkodissa voi olla lattioiden pintarakenteet.

Päiväkotiin on syytä tehdä rakenteellinen kuntotutkimus, jossa selvitetään rakenteiden epätiivelyskohdat, mistä mineraalivillayhdisteitä voi päästä huoneilmaan (esim. ikkuna-aukot, lattioiden ja seinien liittymät, läpiviennit kellarista). Samalla mitataan paine-erot ulkoilmaan nähden. Lisäksi on suositeltavaa ottaa emissionäytteet (ns. FLEC-näyte) lattioista.

Tässä tutkimuksessa havaittujen tulosten perusteella ei vielä voida sanoa tiloissa olevan terveyshaittaa.

Ositum Oy

Rauno Pakanen,
rakennusinsinööri

3. TILASTOVERTAILU VOC-ANALYYSI

3.1 Tilastoaineisto

Diagnostic Solutions Chem Diag -yhdistehistoriatietokantaan on tallennettu tilastolliseksi vertailuaineistoksi Ositum Oy:ssä analysoitujen näytteiden tulokset. Vertailutietokantaan on kerätty ne näytetulokset, jotka pohjautuvat nykyisin käytössä olevaan laatujärjestelmään. Tilastovertailutietokanta on jaettu kahteen osaan. Talviajan vertailupitoisuudet on koottu 1.12. - 30.4. ja kesäajan 1.5. - 30.11. väliseltä ajalta. Tilastovertailutietokannassa on eri yhdisteitä noin 1200 kappaletta ja eri analyysimenetelmien yhdistetuloksia yhteensä yli 400 000 kappaletta.

3.2 Käsitteitä

Haihtuvien orgaanisten yhdisteiden kokonaispitoisuus (TVOC)

Haihtuvien orgaanisten yhdisteiden kokonaispitoisuus on analyysinäytteessä havaittujen yksittäisten VVOC- ja VOC-yhdisteiden yhteenlaskettu pitoisuus. Yhdisteitä, joiden pitoisuus on alle määräysrajan (pitoisuus merkitty ND) ei ole huomioitu TVOC:n laskemisessa. Asumisterveysoppaan mukaan TVOC välillä 200-300 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ on tavanomainen ja yli 600 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ pitoisuus on kohonnut [1].

Mediaani (Med)

Mediaani on paljon käytetty keskiluku, joka ilmoittaa jakauman tyypillisen arvon. Täsmällisemmin kyseessä on jakauman keskimäinen havaintoarvo, kun havainnot on järjestetty suuruusjärjestykseen. Jos havaintoja on parillinen määrä, on valittava kaksi keskimäistä arvoa, joista otetaan keskiarvo.

Mediaania voidaan pitää (kyseisen yhdisteen) tavanomaisena pitoisuutena [2].

Prosenttiosuuksien mediaani (TMed)

Prosenttiosuuksien mediaani on yhdisteiden suhteellisista pitoisuuksista (yhdisteen pitoisuus jaettuna TVOC:lla) laskettu vertailuaineiston keskiluku.

90. Persentiili (P90)

Persentiili eli sadannes- tai prosenttipiste kuuluu ns. fraktiileihin eli jakauman osuuspisteisiin. Se ilmoittaa muuttujan arvon, jonka alapuolelle jakaumassa jää tapauksista esim. 90 % (90. persentiili, P90). P90 kuvaa tasoa, jonka ylittävä muuttujan arvo on selvästi poikkeavan suuri vertailuaineiston jakaumaan nähden.

P90:ä voidaan pitää (kyseisen yhdisteen) tasona, jonka ylittävää pitoisuutta voidaan pitää epätavanomaisen korkeana [2]. Viitearvoa P90 ei voida käyttää terveyshaittojen arvioimiseen.

Prosenttiosuuksien 90. persentiili (TP90)

Prosenttiosuuksien 90. persentiili on yhdisteiden suhteellisista pitoisuuksista (yhdisteen pitoisuus jaettuna TVOC:lla) laskettu vertailuaineiston 90. persentiili.

10 % TVOC:sta

Tutkimusten perusteella sisäilman VVOC- ja VOC-analyysinäytteessä yksittäisen yhdisteen pitoisuuden ei tulisi ylittää 10 % haihtuvien orgaanisten yhdisteiden kokonaispitoisuudesta (TVOC).

Jos yksittäisen VVOC- ja VOC-yhdisteen pitoisuus ylittää 10 % TVOC:sta, voidaan sitä pitää epätavanomaisen korkeana [3]. Jos TVOC on matala, esimerkiksi alle 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, ei yksittäisen yhdisteen 10 % TVOC:sta ylittävä pitoisuus ole merkittävä [4]. Viitearvoa 10 % TVOC:sta ei voida käyttää terveyshaittojen arvioimiseen.

3.3 Näytteet, VVOC- ja VOC-yhdisteet, ilma

Näyte	Selite
VO1	Huone 35
VO2	Huone 37
VO3	Huone 45
VO4	Huone 47
VO5	Huone 25
VO6	Huone 27
VO7	Huone 28

Tarkat näytetiedot ja analyysimenetelmä on selitetty oheisessa tulosraportissa.

3.4 Tilastoverailu, VVOC- ja VOC-yhdisteet, ilma

Taulukossa on esitetty näytteissä havaittujen yhdisteiden pitoisuudet tolueeniekvivalenteina ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) ja prosentiosuuksina (%) kyseisen näytteen kokonaispitoisuudesta (TVOC). Toteamisrajan ylittävät, mutta määritysrajan alittavat pitoisuudet on merkitty lyhenteellä ND. Tällöin yhdiste on havaittu analyysissä, mutta sen pitoisuus on niin pieni, ettei sitä voida määrittää. Lisäksi taulukossa on esitetty Ositum Oy:n tilastoaineistosta laskettu näytteissä havaittujen yhdisteiden pitoisuuksien ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) mediaani (Med), 90. persentiili (P90), yhdisteen havaintojen määrä tilastoaineistossa (kpl) sekä yhdisteiden prosentiosuuksien mediaani (Tmed) ja 90. persentiili (TP90).

Jos yhdisteen pitoisuus vähennettynä yhdisteryhmän toistettavuudella ylittää tilastoaineiston P90-arvon, on pitoisuus korostettu lihavoinnilla ja harmaalla taustavärillä. Jos yhdisteen pitoisuus vähennettynä yhdisteryhmän toistettavuudella ylittää 10 % kokonaispitoisuudesta (TVOC), on yhdisteen prosenttiosuus korostettu lihavoinnilla ja keltaisella taustavärillä.

Ryhmä	Yhdiste	VO1		VO2		VO3		VO4		VO5		VO6		VO7		Tilastoaineisto (talviaika)					
		$\mu\text{g}/\text{m}^3$	%	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	%	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	%	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	%	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	%	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	%	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	%	Med	P90	kpl	TMed	TP90	
Aldehydit																					
	Bentsaldehydi	ND		ND		ND		ND		ND		ND		ND			1	3	3396	1	4
	Butanaali									ND							0	1	645	0	1
	Dekanaali	ND		ND		3	5	1	6	1	2	1	3	ND			2	4	3804	2	6
	Dodekanaali					ND				ND							1	1	180	1	2
	Heksanaali	ND		ND		ND		ND		1	1	1	3	ND			1	8	3580	2	4
	Heptanaali	ND		ND		ND		ND		ND		ND		ND			1	2	2135	1	1
	Nonanaali	2	10	2	6	4	8	3	17	5	6	5	11	3	16		2	6	4015	2	6
	Oktanaali	ND		ND		ND		ND		ND		ND		ND			1	2	2720	1	2
	Undekanaali	ND				ND				ND		ND					1	1	457	1	2
	Yhteensä	2	11	2	6	7	13	4	24	7	9	7	17	3	17		7	23	6415	8	20
Alkaanit																					
	2,2,4,4,6,8,8-Heptametyyliinonaani					ND				1	2						1	13	477	1	4
	2,2,4,6,6-Pentametyyliheptaani	ND		ND		ND		ND		12	15	ND					1	8	2058	1	7
	2,3-Dimetyyliipentaani									ND							1	8	402	1	2
	2,4-Dimetyyliheksaani	ND															1	6	208	1	1
	2-Metyyliibutaani	ND		ND		1	2	ND		1	1	ND		ND			1	8	3886	2	6
	2-Metyyliheksaani							ND		ND		ND		ND			1	6	1322	1	2
	2-Metyyliipentaani	ND		ND		ND		ND		ND		ND		ND			1	4	2319	1	2
	3,5-Dimetyylioktaani					ND				ND							1	5	67	1	2
	3-Metyyliheksaani	ND		ND		ND		ND		ND							1	6	1738	1	2

Ryhmä	Yhdiste	VO1		VO2		VO3		VO4		VO5		VO6		VO7		Tilastoaineisto (talviaika)				
		µg/m³	%	µg/m³	%	µg/m³	%	µg/m³	%	µg/m³	%	µg/m³	%	µg/m³	%	Med	P90	kpl	TMed	TP90
	3-Metyylipentaani			ND		ND		ND		ND		ND				1	4	1414	1	2
	Dekaani									ND						1	7	2546	1	3
	Dodekaani	ND		ND		ND				ND						1	4	2823	1	2
	Heksaani	ND		ND		ND		ND		ND		ND		ND		1	3	2080	1	2
	Heptaani	ND		ND		ND		ND		1	1	ND		ND		1	7	2165	1	3
	Metyylisykloheksaani									ND						1	8	1472	1	3
	Metyylisyklopentaani	ND		ND				ND		ND				ND		1	5	1304	1	2
	Nonaani									ND						1	5	1532	1	2
	Oktaani	ND						ND						ND		0	4	719	1	1
	Sykloheksaani					ND				4	5	ND				3	31	338	1	7
	Syklo-oktaani					ND										1	6	15	1	2
	Tetradekaani					ND				ND						1	4	1967	1	2
	Undekaani	ND				ND				ND						1	7	2901	1	3
	Yhteensä	ND	ND	ND	ND	1	2	ND	ND	19	24	ND	ND	ND	ND	11	98	6433	13	43
Alkeenit																				
	2,6-Dimetyyli-2,6-undekadien-10-oni					ND										1	2	386	1	2
	cis-3-metyyli-2-hekseeni									ND						7	13	6	1	2
	Isopreeni	1	7	ND		1	2	ND		1	2	1	3	1	6	1	4	2101	1	3
	Yhteensä	1	7	ND	ND	1	2	ND	ND	1	2	1	3	1	6	2	8	5203	2	6
Alkoholit																				
	1-Propanoli					ND				ND						1	13	93	1	4
	2-Metyyli-1-butanoli											ND				0	2	70	1	1
	2-Metyyli-2-propanoli	1	6	2	6	3	6			2	3	2	4			3	30	630	2	10
	3-Pentanoli							2	8							1	9	41	1	3
	Etanoli	6	28	17	56	27	54	10	49	13	16	16	40	4	22	5	39	4227	5	27
	Isopropanoli	ND				ND				ND		ND				2	23	2019	2	10
	Yhteensä	7	34	19	62	30	60	12	57	15	19	18	44	4	22	9	86	6460	11	43
Aromaattiset																				
	4-Etyylitolueeni					ND										1	5	375	1	2
	Bentseeni	2	8	1	5	1	3	2	8			2	4	1	7	1	3	4157	1	5
	Etyylibentseeni	ND		ND		3	6	1	6	6	7	ND		ND		1	5	3495	1	3
	Metyyli(1-metyylietyyli)bentseeni	ND														1	6	134	1	2

Ryhmä	Yhdiste	VO1		VO2		VO3		VO4		VO5		VO6		VO7		Tilastoaineisto (talviaika)				
		µg/m ³	%	µg/m ³	%	µg/m ³	%	µg/m ³	%	µg/m ³	%	µg/m ³	%	µg/m ³	%	Med	P90	kpl	TMed	TP90
	o-Ksyleeni	ND		ND		ND		ND		1	2	ND		ND		1	5	3062	1	3
	p-Ksyleeni	ND		ND		3	6	ND		4	6	ND		ND		2	10	4109	2	7
	Propyylibentseeni	ND														1	5	548	1	1
	Styreeni					ND										1	4	1220	1	2
	Tolueni	1	6	ND		2	4	1	5	15	19	2	4	ND		2	11	4411	2	9
	Yhteensä	3	14	1	5	9	19	4	19	26	34	4	8	1	7	9	45	6598	10	32
Eetterit																				
	2-Etoksi-2-metyylipropani					ND				ND						1	6	216	1	1
	Yhteensä	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	1	9	1397	1	3
Esterit																				
	Butyyliasetaatti					ND				ND						1	5	1165	1	3
	Etyyliasetaatti	ND		ND		ND		ND		1	1	ND				1	6	1498	1	3
	Vinyliasetaatti					ND										0	1	59	0	1
	Yhteensä	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	1	1	ND	ND	ND	ND	3	18	4162	3	10
Halogenoidut																				
	1,1,2-Trikloori-1,2,2-trifluorietaani													ND		0	1	1932	1	3
	1-klooributaani	ND														1	3	11	0	1
	Dikloorimetaani	ND		ND		ND				ND		ND				0	3	341	1	2
	Fluoritrikloorimetaani	ND		ND		ND		ND		ND		ND		ND		1	1	3370	1	3
	Yhteensä	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	1	3	4869	1	7
Ketonit																				
	2-Butanoni	ND		ND		ND				ND						1	7	1106	1	3
	2-Pentanoni									ND						1	5	92	0	1
	2-pyrrolidinoni					ND										0	1	10	1	2
	3-Heptanoni	ND														1	15	236	1	4
	3-Metyyli-2-butanoni											ND				0	6	49	0	1
	6-Metyyli-5-hepten-2-oni	ND				ND		ND		ND		ND		ND		1	2	1940	1	2
	Asetofenoni					ND		ND		ND		ND				1	2	1740	1	2
	Asetoni	3	13	2	7	4	8	3	14	6	7	4	9	3	15	4	12	3391	4	10
	Yhteensä	3	13	2	7	4	8	3	14	6	7	4	10	3	15	4	17	5984	5	13

Ryhmä	Yhdiste	VO1		VO2		VO3		VO4		VO5		VO6		VO7		Tilastoaineisto (talviaika)					
		µg/m ³	%	µg/m ³	%	µg/m ³	%	µg/m ³	%	µg/m ³	%	µg/m ³	%	µg/m ³	%	Med	P90	kpl	TMed	TP90	
Orgaaniset hapot																					
	Etikkahappo							ND				ND		ND			5	20	3171	5	14
	Yhteensä	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	6	23	5271	6	20
Terpeenit																					
	alfa-Pineeni	2	9	ND		ND		ND		1	1	ND		ND			3	23	4020	3	15
	delta-3-Kareeni	ND								ND		ND					2	10	2924	2	6
	dL-Limoneeni	ND		ND		ND		ND		ND		ND		1	6		2	19	3671	2	11
	Kamfeeni	ND															1	4	1205	1	2
	Yhteensä	2	9	ND	ND	ND	ND	ND	ND	1	1	ND	ND	1	6		7	57	6088	8	31
Tunnistamattomat																					
	Yhteensä	2	10	2	8	5	9	3	15	5	6	4	9	3	15		2	9	1418	2	9
TVOC		20	100	30	100	50	100	20	100	80	100	40	100	20	100		95	439	5019		

3.5 Johtopäätös

Kaikissa sisäilman VVOC- ja VOC-analyysinäytteissä etanolin pitoisuudet ylittivät 10 % kokonaispitoisuuksista. Näytteissä VO2 ja VO6 ylitykset johtuvat kuitenkin lähinnä matalasta TVOC-arvosta, eivätkä yhdisteen pitoisuudet ole erityisen suuria.

Sisäilman VVOC- ja VOC-analyysinäytteissä VO1, VO4 ja VO7 yhdisteiden lukumäärä ja yksittäisten yhdisteiden pitoisuudet ovat niin pieniä, ettei näytettä voi tulkita luotettavasti. Alhaiset pitoisuudet voivat johtua tuuletuksesta tai voimakkaasta ilmanvaihdosta.

Etanolin mahdollisia lähteitä ovat esimerkiksi puhdistus- ja desinfiointiaineet. Etanoli on myös mikrobivauriota ilmaiseva yhdiste.

Ohjeita johtopäätöksen tulkintaan

Johtopäätös perustuu pelkkään VVOC- ja VOC-analyysitulokseen. Analyysi tuloksen merkitystä pohdittaessa on aina lisäksi huomioitava kohteesta tehdyt havainnot ja muut mittaukset.

Johtopäätöksessä esille tuotujen yhdisteiden lähteitä selvittäessä tulee aina ensisijaisesti selvittää tiloissa olevat ulkoiset lähteet (siivousaineet, hajusteet, polttoaineet, jne.), joista analyysissä epätavanomaisina pitoisuuksina havaitut yhdisteet voisivat olla peräisin. Vain jos yhdisteiden olemassaoloa selittävää ulkoista lähdettä ei löydy, kannattaa harkita rakenteiden tarkempaa tutkimista, jotta analyysissä epätavanomaisina pitoisuuksina havaittujen yhdisteiden lähde saadaan selvitettyä.

3.6 Kirjallisuus

[1] Asumisterveysopas, Ympäristö ja Terveys-lehti, 2009.

[2] Schleibinger H., Hott U., Braun P. et al. Recommendations for establishing target values and guidance values for volatile organic compounds (VOC) in indoor air. Healthy Buildings, Singapore (2003).

[3] Toimiston sisäilmaston tutkiminen Heidi Salonen, Sanna Lappalainen, Marjaana Lahtinen, Rauno Holopainen ym. Työterveyslaitos 2011.

[4] Valvira, Lausunto Dnro 6195/11.02.02.00/2011, 30.08.2011.

4. TILASTOVERTAILU PYYHINTÄNÄYTTEET

4.1 Tilastoaineisto

Taulukossa esitetään mikrobiryhmän mediaani (Med) ja persentiili 90% (P%) pitoisuudet. Näytteessä esiintyvä (Med) ylittävä tulos esitetään lihavoituna ja (P90%) ylitys on myös taustavärjätty.

4.2 Käsitteitä

Mikrobiryhmän kokonaispitoisuus (bakteerit, sädesienet, homeet yhteensä)

Mediaani (Med)

Mediaani on paljon käytetty keskiluku, joka ilmoittaa jakauman tyypillisen arvon. Täsmällisemmin kyseessä on jakauman keskimmainen havaintoarvo, kun havainnot on järjestetty suuruusjärjestykseen. Jos havaintoja on parillinen määrä, on valittava kaksi keskimmäistä arvoa, joista otetaan keskiarvo.

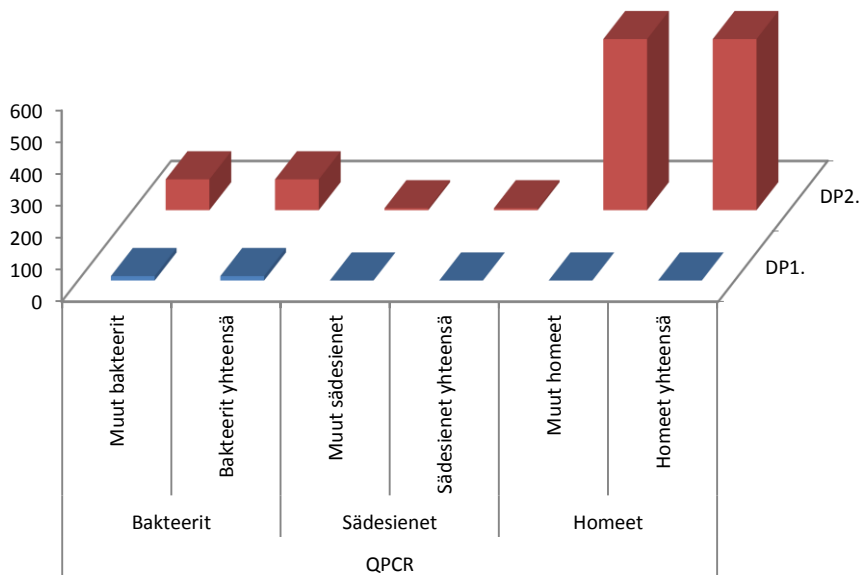
Mediaania voidaan pitää (kyseisen mikrobiryhmän) tavanomaisena pitoisuutena.

90. Persentiili (P90)

Persentiili eli sadannes- tai prosenttipiste kuuluu ns. fraktiileihin eli jakauman osuuspisteisiin. Se ilmoittaa muuttujan arvon, jonka alapuolelle jakaumassa jää tapauksista esim. 90 % (90. persentiili, P90). P90 kuvaa tasoa, jonka ylittävä muuttujan arvo on selvästi poikkeavan suuri vertailuaineiston jakaumaan nähden.

P90:ä voidaan pitää (kyseisen mikrobiryhmän) tasona, jonka ylittävää pitoisuutta voidaan pitää epätavanomaisen korkeana.. Viitearvoa P90 ei voida käyttää terveyshaittojen arvioimiseen.

4.3 Näytteet Pyyhintänäyte, DNA-analyysi

DP1	Huone 25
DP2	Huone 37

DNA	Analyysi	Mikrobilajit	1.	2.	Med	P90	kpl
QPCR	Bakteerit	Muut bakteerit	14	97	292	70323	1288
		Bakteerit yhteensä	14	97	292	70324	1288
	Sädesienet	Muut sädesienet		6	27	476	1288
		Sädesienet yhteensä		6	28	478	1288
	Homeet	Muut homeet		538	44	2151	1288
		Homeet yhteensä		538	44	2155	1288

4.3.1 Johtopäätös

Näyte	Selite	Tilanne
DP1	Huone 25	Normaali
DP2	Huone 37	Välttävä

4.3.2 Viitearvoja

Havainnon merkitystä on arvioitava kohteessa tehtyihin havaintoihin.

Tilastovertailun tulkinta

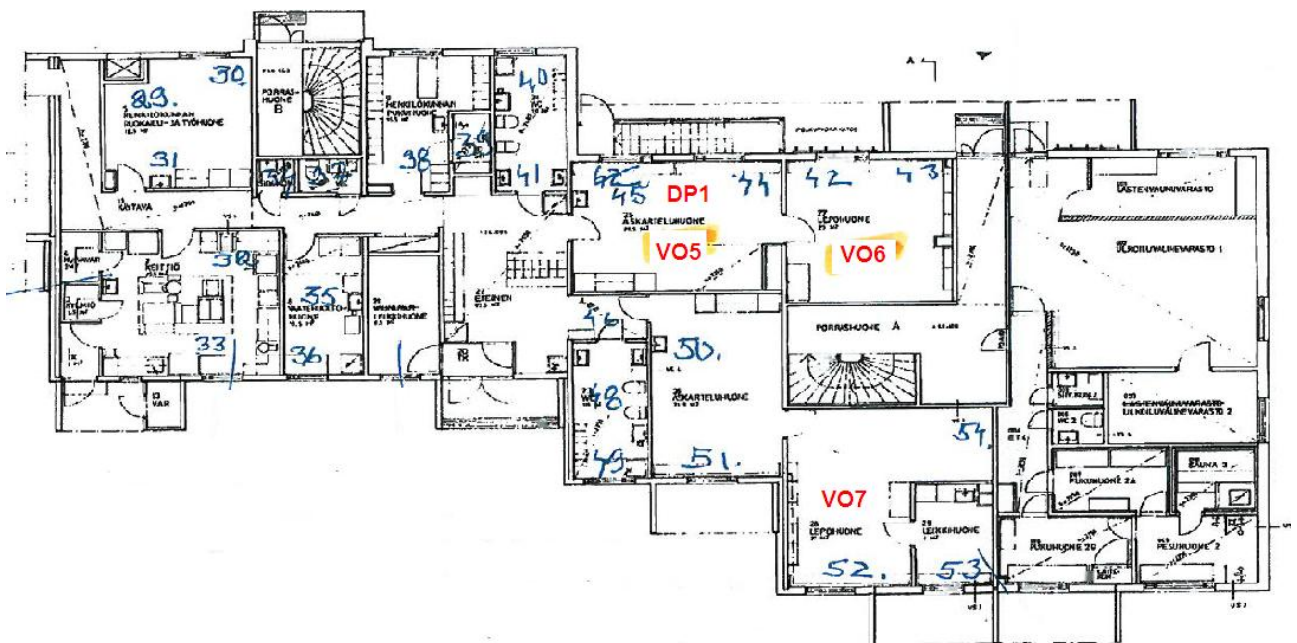
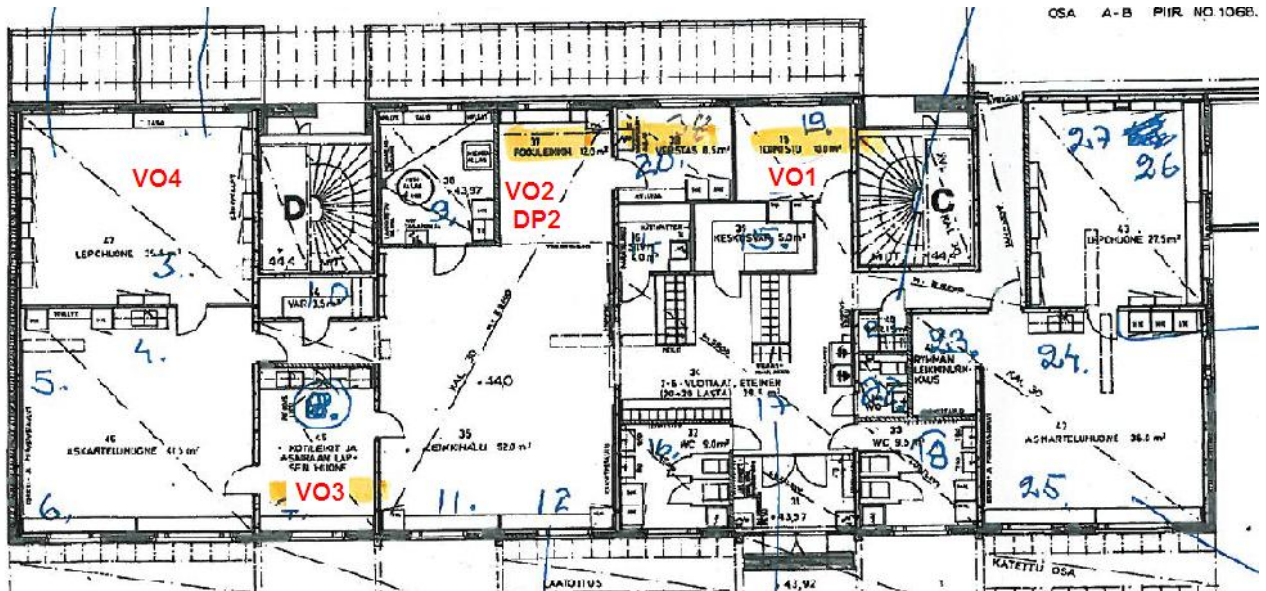
Havainto	Tilanne	Toimenpide
< mediaani	Normaali	-
< persentiili 90 %	Välttävä	Mahdollinen sisäilmaongelma
> persentiili 90 %	Huono	Mahdollinen korjaustarve sisäilman laadun vuoksi

4.3.3 Kirjallisuus

Ositum Oy:n tilastovertailutietokanta pintasivelynäytteiden DNA-analyyseistä, noin 1300 näytettä

5. NÄYTTEENOTTOKOHDAT

Näytteenotkokohdat on merkitty pohjapiirroksiin punaisella, VO = VOC-näyte ja DP = pintapyyhintänäyte.

6. ALLEKIRJOITUKSET

Tulokset, johtopäätökset ja muut tässä raportissa esitetyt lausunnot koskevat vain tätä allekirjoitettua raporttia kokonaisuudessaan ja vain tähän raporttiin sisältyviä näytteitä.

Mahdollisissa oikeuksissa käsiteltävissä tai muuten ratkaistavissa riitatapauksissa raportissa esitetyt tulokset, johtopäätökset ja muita tämän raportin lausuntoja ei saa käyttää, ennen kuin raporttia koskevat maksusaatatavat on suoritettu kokonaisuudessaan Ositum Oy:lle.

Raporttia ja sen sisältämiä tuloksia, johtopäätöksiä ja muita tässä raportissa esitetyt lausuntoja ei saa käyttää todisteena missään oikeusasteissa ilman Ositum Oy:n kirjallista lupaa. Raportin saa kopioida ainoastaan kokonaisuutena. Osien kopioiminen ilman lupaa on kielletty.

Ositum Oy vastaa antamastaan lausunnostaan konsulttitoiminnan yleisten sopimusehtojen mukaisesti (KSE 1995).

Oulu 19.2.2013

Ositum Oy

Anssi Rieki
Laboratorioanalytikko (AMK)

Merja Mikkonen
FT, erityisasiantuntija

Jakelu 1 kpl tilaaja
 1 kpl Ositum Oy:n arkisto